

Gent Gran Activa

Taula 8.3
Models de participació
L'acció plural

Participants:

Maribel Molero, Departament de Benestar i Família (Generalitat de Catalunya)

Carme Gàrate, AMG

Josep Espinàs, UGT Catalunya – Associació de Jubilats i Pensionistes

Núria Casal, Fundació “la Caixa”

Carles Conill, SECOT

Núria Casal Subirà, Àrea de Projectes Educatius i Socials de la Fundació "la Caixa"

INFORMÀTICA I COMUNICACIÓ A L'ABAST

És un fet comprovat que cada cop vivim més i en condicions més saludables. Allargar i millorar la vida humana és el repte més antic i ambicionat de la ciència.

La medicina ha ampliat la seva missió tradicional, de descobrir i eradicar malalties, fent servir més els nous coneixements cap a l'atenció integral de la persona. Per això, cada dia hi ha més gent gran que gaudeix d'una vida més plena.

Els avenços científics ens ajuden a envellir millor, però per a embellir la vellesa cal quelcom més.

S'ha comprovat que la gent gran que conserva activa la ment, s'esforça per aprendre coses noves i s'implica amb la vida, experimenta una vellesa més gratificant. En aquest sentit, el conjunt d'actuacions que la Fundació "La Caixa" programa per a les persones grans es dirigeix cap a la formació i desenvolupament personal i la participació social.

"Informàtica i comunicació a l'abast" contribueix a apropar les tecnologies de la informació i comunicació a la gent gran, els ajuda a mantenir autonomia, a establir relacions socials, a apropar-se als joves, a potenciar la seva auto estima i a transmetre els seus coneixements.

Carme Gàrate, Programa promoció Gent Gran, Districte Sants-Montjuïc (Ajuntament de Barcelona). Membre de l'AMG

Aprendre amb la Gent Gran és un projecte iniciat el curs 1990-1991 des del Programa de Promoció de Gent Gran del Districte de Sants-Montjuïc (Ajuntament de Barcelona).

L'objectiu general d'aquest projecte és apropar la gent gran i els nens i les nenes de les escoles en el marc de la seva vida quotidiana (escola, casal, residència, espais oberts del barri) per afavorir el coneixement mutu entre aquestes dues generacions diferents en edat, en conceptes, en manera de viure i en valors; també els permet dialogar i aprendre a valorar-se i a respectar-se mútuament i, a la vegada, compartir sentiments, experiències i coneixements. Tot això pot produir canvis positius d'actitud en ambdós col·lectius.

Aprendre amb la Gent Gran permet establir una relació amb els dos col·lectius que intenta fer compatible la tecnologia amb la cultura popular, els nous valors socials i morals amb la tradició, els orígens amb el futur, la història viscuda amb els canvis socials, l'individualisme amb la solidaritat, la competitivitat amb la riquesa personal.

Es fa amb els nens i les nenes de sisè curs de primària de quatre escoles i sempre que voluntàriament els tutors/es ho vulguin incloure en el programa de curs. En canvi, des de fa set anys, hi ha una escola que ha incorporat aquesta relació, amb objectius propis, al projecte curricular del centre dins les àrees del coneixement del medi social en tot el que té a veure amb les actituds, els valors i les normes. És una activitat obligatòria a la qual anomenem *Compartint escola*, i que es du a terme durant els sis cursos de primària.

La programació per el curs escolar inclou:

- Participació conjunta en activitats que habitualment fan les persones grans al Casal (gimnàstica, cant coral, manualitats, ioga, jocs de taula, billar, sardanes, etc.).
- Tallers impartits a l'escola per les persones grans d'una manera voluntària i durant un, dos trimestres o tot el curs (manualitats, sardanes, costura, fabricació de joguines antigues, balls de saló, etc.). En aquest taller no és tan important l'activitat que han d'aprendre els nens i les nenes sinó la conversa que es manté i la relació que s'estableix.
- Xerrades, taules rodones i estudis comparatius amb el passat, sobre el barri, el món de l'ensenyament, el treball, els vestits i els costums, els jocs i les joguines, les tradicions, el transport, la Guerra Civil, etc.

Els resultats de totes aquestes activitats es veuen potenciats pel treball de reflexió que els mestres fan a l'escola mitjançant les diferents assignatures com a resum de l'experiència viscuda; treballen el dibuix, la redacció i/o la poesia entre d'altres. En general, els nens i les nenes s'adonen que la gent gran, identificada moltes vegades amb la passivitat, continua tenint esperit de superació, projectes de futur i interès per la vida actual.

**1er Congrés de Professionals i Entitats
de Gerontologia i Geriatria
de Catalunya**

És un projecte obert, dinàmic i fàcilment modificable sense canviar-ne l'objectiu general, i això facilita poder aprofitar qualsevol iniciativa que proposi la gent gran.

Després de catorze anys, podem dir que l'enteniment entre aquestes dues generacions és enriquidor i positiu per a ambdós col·lectius. S'ha demostrat que és útil per a les persones grans ja que perden la por al rebuig, augmenta la seva autoestima i troben un espai social on la seva aportació és necessària i valorada i, pel que fa als nens i les nenes, ha demostrat que és educatiu perquè els aporta valors socials i morals, els apropa a la cultura popular, a la història de la seva família i del seu barri. Els uns i els altres es coneixen, s'identifiquen com a generacions diferents però que pertanyen a una mateixa societat i aprenen a compartir el passat amb el present per millorar el futur.

Josep Espinàs, Unió de Jubilats i Pensionistes de UGT Catalunya

L'AUGMENT DE L'ESPERANÇA DE VIDA

Entre 1990-2000 les dones han passat de 80,2 anys a 82,2, els homes de 73 a 74,7.

Després de la jubilació queden un bon nombre d'anys que poden ser física i mentalment disponibles.

La Gent Gran busca maneres d'omplir el temps mitjançant la realització d'activitats.

Agrupant molt els conceptes podem dir que les activitats que més ocupen a la Gent Gran es poden dividir en tres tipus:

- Activitats dintre de la llar
- Activitats de distracció fora de la llar
- Activitats en organitzacions socials.

En els tres grups la gent realitza activitats. Però avui, entendrem com la Gent Gran activa els que s'han integrat en organitzacions amb interessos socials i treballen per millorar la vida col·lectiva.

Encara que no es pugui diferenciar d'una manera absoluta, ja que les interrelacions entre totes dues son moltes, podrien distingir entre organitzacions intergeneracionals i les pròpiament específiques de la Gent Gran.

Una cosa comuna entre totes les organitzacions es la seva voluntat de participar i influir.

De Gent Gran n'hi ha molta però te poca influència.

En alguns països s'ha intentat fer agrupacions (polítiques) de Gent Gran però no han tingut èxit per que la gent gran no forma un grup homogeni.

La jubilació ha representat una exclusió social. La Gent Gran ha quedat marginada de les fonts de la seva participació social i política.

En aquesta exclusió també ha influït el fet que al jubilar-se molts han perdut, a més a més, part dels ingressos i això influeix en la disponibilitat de col·laborar en tasques socials.

Per altre part les prestacions socials que podrien atemperar certes mancances físiques no ajuden massa a que molta gent gran es pugui dedicar plenament a allò que voldria.

Per tot això alguns partits i sindicats han creat seccions sectorials (UJP de UGT) per fer pressió sobre tots aquests i altres punts que afecten a tota la gent gran i que cal reclamar i exigir.

Cal denunciar les prestacions socials existents

- Pensions baixes
- Pensions no contributives
- Jubilacions anticipades
- Pensions de viduitat
- Atencions socials

I cal reclamar també

- Protecció jurídica
- Ampliació de la cobertura sanitària
- Etc.

Joan Conill, de SECOT – BARCELONA (Seniors Españoles para la Cooperación Técnica)

EL VOLUNTARIAT DE LA GENT GRAN

Som un Voluntariat de jubilats, que durant la nostra vida professional, vàrem ocupar llocs d'un elevat grau de responsabilitat en els més diversos camps que avarca el conjunt de l'activitat econòmica.

La nostra es una Associació, sense ànim de lucre i declarada d'utilitat pública.

El motiu que ens uneix es que pensem que hem rebut molt de la societat durant els anys de la nostra vida professional, i que un cop entrats en l'etapa de jubilat, intentem retornar a aquesta societat, els nostres coneixements i sobre tot l'experiència acumulada durant els anys que estàvem en actiu, per oferir-lo a petites i mitjanes empreses que es trobin en un moment delicat o vulguin millorar els seus resultats, a joves que voldrien iniciar una activitat o negoci, a ONG's amb inquietuds de millorar de gestió o problemes d'organització, etc. Es a dir a totes aquelles persones o entitats que front a determinades situacions, no disposem de mitjans suficients per poder adreçar-se a una Assessoria professional.

La Cambra de Comerç de Barcelona, que va trobar molt atractiva la nostra idea, ens cedeix gratuïtament i des de 1990 un espai a la seva seu de la Diagonal nº 452-454, on duem a terme la nostra activitat.

En l'actualitat som a Barcelona més d'un centenar de voluntaris abarçant les més diverses especialitats, com Finances, Producció, Marketing, Jurídic, etc.

En el moment que una persona o entitat ens contacte personalment o per telèfon, se li demanen quatre dades bàsiques, aixis com el motiu per el que busca orientació. El secretariat ho transmet a un de nosaltres, que concerta una primera entrevista amb l'interessat, en el curs de la qual de la forma més amplia possible es tracta d'aprofundir en el tema i veure quin es realment el problema o l'objectiu que vol assolir.

Un cop realitzat aquest anàlisi, es busquen els dos seniors amb més experiència sobre l'assumpte plantejat i a partir d'aquí comença el que direm l'assessoria.

Aquesta te una durada aproximadament de sis mesos, en els quals a través de periòdiques trobades es tracta de veure quins camins son els més adients per resoldre el tema plantejat i enfocar la seva aplicació.

Convé destacar que els nostres serveis son totalment gratuïts, i actuem sota un estricte codi "ètic" i de tota confidencialitat. Donem consells i orientacions, però les decisions les pren sempre el client.

Per el Voluntariat de SECOT-Barcelona, es una satisfacció el fet d'haver dut a terme més de 3.000 assessories i no hi ha dubte que es molt gratificant el poder donar un cop de ma a qui, en un moment donat acut a nosaltres per intentar resoldre un problema. A més, per què no dir-ho, fa goig seguir sentint-te útil.

També te un especial atractiu, l'intercanvi generacional que promouen aquest contactes, ja que son molts els casos de joves emprenedors que posen amb comú amb jubilats les seves il·lusions per contrastar-les amb l'experiència de gent gran.

**1er Congrés de Professionals i Entitats
de Gerontologia i Geriatria
de Catalunya**

Aquesta tasca, té també per a tots nosaltres el repte d'anar posant al dia els nostres coneixements, mitjançant la participació en cursos o seminaris que ens faciliten entitats com IESE, ESADE, "Les Heures" (Univ. Barcelona) etc.

I finalment no voldria deixar d'esmentar l'amistat i ambient extraordinari, que s'ha anat creant entre aquest conjunt de gent gran activa, que dediquem part del nostre temps, de forma graciosa i amb joia, implicant-nos en un servei a aquells que ho necessiten.